

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ ΣΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΝΔΡΕΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
ΣΤΟ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑΝΤΟΣ ΣΤΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ
ΚΥΡΙΑΚΗ 1.9.2019**

Σεβαστό Ιερατείο,
Κυρίες και Κύριοι,

Σαράντα πέντε χρόνια πέρασαν από την προδοσία και τη σταύρωση της Κύπρου, και βαρύ και επώδυνο εξακολουθεί να είναι το καθήκον για μνημόνευση των ηρώων μας, γιατί πέραν της προσευχής μας για ανάπαυση της ψυχής τους, η φωνή της συλλογικής μας συνείδησης μας πάλλει έντονα μέσα μας υπενθυμίζοντας μας ότι δεν έχουμε το δικαίωμα να αποδειχθούμε κατώτεροι της δικής τους θυσίας που παραμένει αδικαίωτη.

Τα ιστορικά διδάγματα που αντλούμε από το χθες, ενισχύουν την ψυχική μας δύναμη και τονώνουν την εθνική μας συνείδηση που είναι η πυξίδα για την πορεία μας στο αύριο. Δεν έχουμε δικαίωμα να ξεχάσουμε τις θυσίες των ηρώων μας, ούτε και να παραγράψουμε τις αρχές και τις αξίες για τις οποίες αγωνίστηκαν, όπως και τα οράματα και τα ιδεώδη που τους ενέπνευσαν.

Σήμερα, είναι με πόνο ψυχής που συγκεντρωθήκαμε στον πάνσεπτο αυτό ιερό χώρο για να μνημονεύσουμε τους πεσόντες της κοινότητας Μαντρών της επαρχίας Αμμοχώστου στη διάρκεια της βάρβαρης τουρκικής εισβολής.

Μνημονεύουμε πέντε κατοίκους της κοινότητας που δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ από τουρκοκυπρίους εξτρεμιστές του γειτονικού με τις Μάντρες χωριού του Αγίου Ιακώβου, την 1^η Αυγούστου 1974, ακριβώς πριν από 45 χρόνια.

Οι Πασχάλης Μοσφίλης, Φοίβος Καραγιάννης, Γεώργιος Χριστοδούλου, Ιωάννης Καραγιάννης και Σωτήρης Χατζηπαναγής συνελήφθησαν και μεταφέρθηκαν στο τουρκοκυπριακό χωριό Τζιάος, το οποίο λειτουργούσε ως χώρος συγκέντρωσης αιχμαλώτων και μαζικών εκτελέσεων, όπως και άλλα Τουρκοκυπριακά χωριά, η Σίντα, η Μόρα, ο Κορνόκηπος, το Μπέκιογιου.

Ως τόποι μαζικών εκτελέσεων αναφέρονται με βάση τα καταγεγραμμένα στοιχεία και αρκετοί άλλοι, όπως η Αφάνεια, η Κερύνεια, η Χαλεύκα, το Στρογγυλό, η Μια Μηλιά, το Νέο Χωριό Κυθρέας και άλλοι.

Οι μαρτυρίες και τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη βαρβαρότητα και την αγριότητα που βίωσαν και πολλοί άλλοι συμπατριώτες μας κατά τη διάρκεια των δυο φάσεων της τουρκικής εισβολής, και στη μνήμη των οποίων οφείλουμε να παραθέτουμε τα γεγονότα όπως απαιτεί η ιστορική αλήθεια.

Δράστες ήταν μέλη ομάδων Τουρκοκυπρίων εξτρεμιστών από γειτονικά χωριά οι οποίοι δηλητηριασμένοι από το μίσος του ακραίου εθνικισμού που διοχέτευαν για χρόνια στις ψυχές τους οι εκπρόσωποι και τα όργανα του βαθέος κράτους της Τουρκίας, με τη διενέργεια της εισβολής και τα επακόλουθα της μετεβλήθησαν σε αιμοσταγείς κνηγούς ζώων Ελληνοκυπρίων που είτε συλλαμβάνονταν στην προσπάθειά τους να διαφύγουν προς τις ελεύθερες περιοχές, είτε είχαν επιλέξει να παραμείνουν στα χωριά τους για να είναι κοντά στο βίος και τις περιουσίες τους.

Η αγάπη για το χωριό τους ήταν ο λόγος που οι δολοφονηθέντες εν ψυχρώ πέντε κάτοικοι του χωριού Μάνδρες δεν το εγκατέλειψαν όταν άρχισε η δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής.

Σήμερα μνημονεύουμε επίσης τον Ιωάννη Ιωάννου που υπηρετώντας την πατρίδα έπεσε μαχόμενος στις μάχες με τους εισβολείς. Ανήκε στο 336 Τάγμα Πεζικού. Για πολλά χρόνια το όνομα του περιλαμβανόταν στον κατάλογο των αγνοουμένων μέχρι που τα οστά του εντοπίστηκαν και ταυτοποιήθηκαν.

Ένα άλλο παλληκάρι από τις Μάνδρες εξακολουθεί να είναι αγνοούμενος. Είναι ο Ιωάννης Κουτσόφτας ο οποίος πολέμησε τον εχθρό, ενταγμένος ως έφεδρος στην 181 Μοίρα Πεδινού Πυροβολικού. Τα ίχνη του χάθηκαν στο Συγχαρί. Προσευχόμαστε στον Ύψιστο να δώσει σύντομα στην οικογένεια του τις απαντήσεις που για 45 χρόνια τώρα περιμένει για την τύχη του.

Η πιο τραγική πτυχή του δράματος που έζησε η Κύπρος το 1974 είναι φυσικά οι αγνοούμενοί μας. Εξακολουθούν να αγνοούνται ακόμα 827 παλληκάρια μας και αναμένουμε από την Τουρκία να αναλάβει επιτέλους τις τεράστιες ευθύνες της. Από πλευράς μας κάνουμε ό,τι είναι δυνατό, αλλά, δυστυχώς, όλα εξαρτώνται από τη θέληση της κατοχικής δύναμης που προβάλλει εμπόδια και δεν ανταποκρίνεται, όπως επιβάλλεται, στην εφαρμογή των αποφάσεων των διεθνών δικαστηρίων και των άλλων θεσμών. Θα συνεχίσουμε όμως έντονα τις προσπάθειες μας με στόχο την επίλυση του ανθρωπιστικού αυτού προβλήματος που προκαλεί πόνο και δυστυχία σε πολλές οικογένειες.

Συμπατριώτες, Συμπατριώτισσες,

Η κατοχή, ο εποικισμός, οι νεκροί, οι αγνοούμενοι, η καταπάτηση των ιερών και των οσίων μας, η βίαιη εκδίωξη του ενός τρίτου του πληθυσμού μας από τα σπίτια και τις περιουσίες του, η προσπάθεια παραχάραξης της ιστορίας μας, είναι οι μεγάλες πληγές που άφησε στην πατρίδα μας ο Αττίλας.

Η σκέψη όλων μας πάει σήμερα στα αγαπημένα χωριά και τις πόλεις μας. Ειδικά στις Μάνδρες, ένα αμιγές ελληνικό χωριό στους νότιους πρόποδες του Πενταδάκτυλου πριν καταληφθεί από τον Αττίλα.

Οι Μάνδρες συνορεύουν με τα χωριά Ακανθού, στα βορειοδυτικά, Πλατάνι και Λευκόνοικο στα νοτιοδυτικά και με την Καντάρια στα ανατολικά.

Οι παλαιότεροι θυμούνται ιδιαίτερα το μοναστήρι της Παναγίας του Τοχνίου που βρίσκεται στα ανατολικά του χωριού και ήταν του 12^{ου} αιώνα. Η εκκλησία και ολόκληρη η Μονή βεβηλώθηκε από τους Τούρκους το 1974. Καταστράφηκαν και λεηλατήθηκαν τοιχογραφίες, κλάπηκαν οι εικόνες και σήμερα χρησιμοποιείται ως μάντρα ζώων. Ευτυχώς, η Εκκλησία της Κύπρου εντόπισε στην Ευρώπη και επαναπάτρισε δύο από τις εικόνες της Μονής. Άλλες εκκλησίες της περιοχής είναι ο Άγιος Μάμας, ο προστάτης του χωριού, και το ξωκλήσι της Παναγίας της Γαλακτινής.

Η διαδρομή προς τις Μάνδρες είναι ειδυλλιακή. Το τοπίο φαντασμαγορικό. Μπροστά το βουνό, ο Πενταδάκτυλος με την ασύλληπτη ομορφιά του. Στα δεξιά απλώνεται η πεδιάδα της Μεσαορίας και ο κόλπος της Αμμοχώστου. Κυπαρίσια, χαρουπιές, σχοινιές και άλλα δέντρα, συνθέτουν το σκηνικό μαζί με πολλά αγριολούλουδα και κυκλάμινα στην εποχή τους.

Λόγω της διαμόρφωσης του τοπίου, πολλοί ήταν οι αγωνιστές της ΕΟΚΑ που πέρασαν από το χωριό ή βρήκαν καταφύγιο σε αυτό, περιλαμβανομένων του Γρηγόρη Αυξεντίου και του Κυριάκου Μάτση.

Για την άριστη επαφή που διατηρούν με τους κατοίκους και την επίλυση όσο είναι δυνατό των προβλημάτων τους, συγχαίρω θερμά τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, καθώς και το Προσφυγικό Σωματείο Άγιος Μάμας Μανδρών Αμμοχώστου.

Συμπατριώτες, Συμπατριώτισσες,

Διερχόμαστε μια περίοδο που θα διαφανεί κατά πόσον θα μπορεί να αρχίσει ένας νέος γύρος διαπραγματεύσεων με την άλλη πλευρά για την επίλυση του εθνικού μας ζητήματος.

Ελπίζουμε πως η νέα επίσκεψη της απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κυρίας Τζέιν Χολ Λούτ, και στη συνέχεια οι προγραμματιζόμενες επαφές του ίδιου του Γενικού Γραμματέα με τους ηγέτες των δύο ηγετών, θα αποδώσουν όσα προσδοκούμε ώστε επιτέλους να αρχίσουν ουσιαστικές και εποικοδομητικές διαπραγματεύσεις με επίδειξη καλής βούλησης, υπευθυνότητας και αποφασιστικότητας και από τις δυο πλευρές.

Ευελπιστούμε πως επιτέλους η Τουρκία θα επιδείξει καλή θέληση και τη βούληση που απαιτείται ώστε να αρχίσουν και να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις που να αποδώσουν το ποθούμενο για εμάς αποτέλεσμα, τερματίζοντας τις απαράδεκτες προκλήσεις στα χωρικά ύδατα της Κύπρου και στην περιοχή της αποκλειστικής οικονομικής μας ζώνης και τις απειλές για τον εποικισμό της κλειστής περιοχής της Αμμοχώστου.

Βασικός στόχος για την επίτευξη μιας βιώσιμης και διαπρεπούς λύσης, είναι η δημιουργία συνθηκών που θα εξασφαλίζουν τη διαρκή σταθερότητα και θα επιτρέπουν τη συνύπαρξη και συνδημιουργία όλων των Κυπρίων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, σε ένα κανονικό κράτος, μέσω μιας λύσης συμβατής με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τις αρχές του διεθνούς δικαίου, πλήρους απεξαρτημένου από αναχρονιστικές εγγυήσεις και παρουσία τουρκικού στρατού και με διασφαλισμένη την προστασία των δικαιωμάτων όλων των πολιτών.

Παραμένουμε σταθεροί στις θέσεις μας που υποστηρίζονται από τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, τις Συμφωνίες Κορυφής και όλο το φάσμα του διεθνούς δικαίου. Η απαράδεκτη κατάσταση πραγμάτων στο νησί μας θα πρέπει να ανατραπεί. Είμαστε προσηλωμένοι στον στόχο της λύσης που θα τερματίζει την κατοχή και τον εποικισμό, θα απαλλάσσει την Κύπρο από ξένες εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα και θα διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των Κυπρίων

Όσος χρόνος και αν χρειαστεί θα δικαιώσουμε τη θυσία των ηρώων μας και θα σταθούμε αντάξιοι της ιστορίας και του χρέους μας προς τις σημερινές και αυριανές γενιές.

Αιώνια ας είναι η μνήμη των μνημονευομένων σήμερα κατοίκων του χωριού Μάνδρες Αμμοχώστου.